

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
за шість місяців . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

за цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за шість місяців . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Відповідні рамці.

З нагоди останних подій в державній раді подала віденська Reichspost, орган кн. Ліхтенштайна, замітну статтю з повисшим наголовком, котру подаємо тут в цілости, позаяк не лише влучно характеризує парламентарне положенє, але також кидає цікавий погляд на становище супроти Русинів.

Наша державна рада, пише Reichspost, є чудна неначе індійска пагода. Хто би подумав, що горді, політично все оглядні Поляки, спокійні, австрійськими почуваннями переняті члени вірноконституційної і фєвдальної шляхти згромадять ся коло всенімецького наглого внесєня, хочби лише для того, щоби поперти єго наглість! Одначе ся неімовірність стала дійсністю, страх перед виборчою реформою переміг вроджене почуванє чистоти і таким способом домаганє Лінцкої програми що до відокремленя Галичини дізнало в посольській палаті і в дневникарстві иншою трактованя як злосливий передчасний жарт цвітневий всенімецьв проти виборчої реформи. В нашій дневнику був уже в порозуміню з християнсько-социальним сторонництвом висловлений погляд, що наша посольска палата, так пізно пробуджена до позитивної роботи, не є надійним посередником до таких перево-

ротових державно уравних реформ. На єї сили буде вже досить сєго, як она полагодиť виборчу реформу, а колиб всенімецьке нагле внесєнє не змагало навіть до забагненя виборчої реформи а мало поважний замір, що легітимация сєї посольської палати до важної роботи видає ся нам зовсім сумнівою.

Але коли вже раз виточено сю справу, то не хочемо таїти ся з нашим поглядом, що по зрілій політичній розвазі мусимо відкинути внесєнє на відокремленє Галичини також з внутрішних важних причин.

Держава находить ся тепер неперечно в хвилі перестрою. Замість заниділого дуалізму мусить бути держава перестроєна на нових основах. Найсвітліїші люди є тої думки, що найкраще можна би обезпечити будуччину держави угрупованєм після природних одиниць, після автономних народностей, кєрих неперечно спільний інтерес що до єствования могутної монархії мав би найти вираз в державній одноцілости і спільнім державнім заступництві тих національних автономій. Дуалізм та історичні границі давно вже переломані національною боротьбою, отже держава вимагає перестрою на основах родини народів, котрих рівноправні члени звязані тими самими

спільними інтересами для спільних задач. Вельми симпатичним способом розвинув недавно ті гадки Румун Аврелій Попович в окремії монографії в усіх подробицях.

Всякий зворот до старого федералізму, котрий знає лише історичні границі країв в супротивности до поділу на національні области і сєй поділ побороє, є атавізмом, є хоробливою немочю, в котрій наш 40-літний дуалізм бе нас в карк! Закон для державно-правного відокремленя Галичини був би отвертою дорогою до чєского державного права, а Чехи можуть що до державного відокремленя покликувати ся що найменше на такі самі права, як Галичина (Галичина не має тих прав, що Чехи, як се виказав у заяві над внесєнем д-ра Герольда п. Романчук, бо Галичина в нинішнім складі не є одноцілим краєм коронним, як Чехи. — Ред. Русл.). Або чи Поляки мають більше права відокремленєм сєвого краю гнобити Русинів, якби Чехи мали супроти Німців на основі сєвого державного права? Як раз через те, що усуває ся числову можливість славянської більшости і витворює ся польске державне право, пособляє ся змаганю до чєского права державного і спиняє ся єдино розумне і справедливе угрупованє автономних народностей, котре було би порукою нашої держави

В. Масляк.

„СНЮРІ“

Повість Володислава Ст. Реймонта;
Варшава 1904.

(Конець).

Критика поставила сю повість дуже високо. Вільгельм Фельдман в своїм образі літератури польської за час від 1880—1904 ставить сю повість в поровень з П. Тадеєм, епопеєю Міцкевича і з Трильогією Сінкевича. Повесть «Снюрі» після осуду Фельдмана і других є першою мужицкою епопеєю і оно по части правда. Автор, на скрізь і в цілім висказі сєго слова обективний, не виявляє нігде і в нічім своїх рефлексей. Мистець описує і розказує з гомерівскою плястикою і пересуває поперед очима читача безпримірно реальні картини життя, якому умів приглянути ся, єго головні живчики і найдрібніші познаки відчути, а відтак тим ладом представити, що справді повість ся се великий і живий образ польско-мазурского села і єго люду. З фотографічною вірністю, не

гіршою від реалізму Зої в єго La terre схоплює він на горячій вчинку прикмети мужицкої вдачі, а загальна конструкція сєї повісти визирає так, що все село, ціла громада в тім описі живе, віддишає в очах читача, а сила того життя — то сила великої ріки, що іде наперед не подержжно і безнастанно, а хоч чимало єї вод всякне в землю, чимало випє сонце або корінє сусідских рости — ріка лишаєть ся рікою, як жите житем. На закінченє отсєї розвідки єще кілька слів про інтерес самої повісти. Ясна річ, що інакшим буде сєй інтерес представляти ся очам польского демократа, інакшим буде він в очах шляхти, або клерикалів і самого клєру. Те саме, що автор сам, як сказано висше, не позволяє собі на ніякі рефлексії, спонукує кож дого читача до розважаня, не кажу вже, складу повісти, яко артистичного твору, але єго змісту і єго тенденції. Свої найсвоїм журять ся — ми можемо дивити ся на сю повість з нашого становиска, а рефлексії наші доведуть нас знов до нашого осуду.

Сєй осуд мусить випасти так:

Ми здекларовані демократи і людолюбці будемо приневолєні признати, що хоч ми і як величаємось знатоками люду і єго життя — не маємо такої повісти, бо ніякий з наших авторів, не виявши навіть Стефаніка, що лиш деякі черти і поодинокі нариси мужицкої вдачі умів підхопити — властивої суті мужицкого життя не умів доси представити так реально і консеквентно, як се робить Реймонт.

Всі наші так звані людові повісти бліднуть і під зглядом характеристики лиць і характеристики черт людового побуту і під зглядом композиції в порівнаню з епопеєю автора Снюрі-в.

Ми однак, яко здекларовані демократи, можемо, о скільки ми наш люд знаємо, бути гордими на се, що прецінь наш люд хоч і він захланный і лапчивий на землю, коли буде ходило о єї позисканє, не буде беззглядним аж до цинізму. Родинна любов і родинні звязи в нашого люду являють ся о много благороднішими, бо далекі они від такої примішки єгоїзму, і такої зависти, яку бачимо у люду мазурского в експо-

і її одноцілості. Хто сему опирає ся, сей переминою старий федералізм, той розширений дуалізм, якби єго раді мати Чехи, з дійсною національною автономією.

Ми згадали про імовірність славянської більшості. Русини стоять на довгий час в такій яскравій суперечності до Поляків, що одна з тих двох груп, з котрих жадна не є ніяким практичним поводом розділення від Німців, могла би в парламенті загального права виборчого лекше заняти становище скорше побіч Німців, як побіч другого галицького сторонництва національного. Через те саме вже тратить славянська більшість свою житєву можливість.

Одначе ще й инша важна причина забороняє Німцям видавати Русинів на поталу Полякам. Русини нарід нині пригноблений в Галичині (а по відокремленю були би ще більше пригноблені) підпадає великій покусі, коли за кордоном живуть їх брати Українці, з котрими злучені, могли би добити ся красної будучини. Чи ж маємо доводити галицьких Русинів до розпуки і викликувати заворушення, до яких приманювала би їх надія на недалекий політичний розвиток їх братів на Україні? Ніхто не знає, що за кордоном може витворити ся і се було би вельми нерозумно, доводити до відносин, котрі могли би на наших східних окраїнах викликати небезпечности, які могли би бути захоплені найскорше полонією з Росії.

За відокремленем Галичини виточує ся також економічні поводи і вказує ся на те, що на західні краї спадають через Галичину великі тягарі. Алеж ті видатки на Галичину ухвалювала велика більшість посольської палати, в котрій галицькі послы є лише незначною частиною. Отже було би відповіднійше ту більшість посольської палати потягнути

зиці Реймонта. Звісна приповідка, «що кому Бог дав, те єго», є тут найкрасшим показчиком, що люд наш не завидує нікому посіданого добра, чого єму Бог не дав, чого собі не роздобув своїм трудом, до сего не мати єму претенсії. Він жеж дав сего наглядні докази в р. 1846. І тут була затія, і в нашій часті краю були заходи, щоби викликати се, чим запам'ятала той рік польська шляхта в Галичині західній. Наш люд не пішов за покликотом тої нечистої руки, він добровільно з почувань своєї благородности здавив перші почини того руху в бірчаньскім повіті, оборонивши дідича перед насильством чорних духів. На наш погляд люд наш, не був би здібний до того, чим прославили ся Мазури в 1846 році на просторі від Вісли по Віслок. Об сїм повинні пам'ятати ті, що бажали би одної днини заступити наші рускі села мазурскими кольоніями і поселенцями. Чи таке сусідство заступило би дотичачим аранжерам звісної екстермінації — межоване з нашим супокійним людом — над сим повинні би они довго і добре поміркувати, прочитавши перше уважно повість Раймонта від дошки до дошки.

Писано в Бучачи 1906.

до одвічальности, як відокремлювати сей край, на котрий доси тільки ложено. Що лихий стан краєвих фінансів не може рішати о відокремленю від держави, впливає вже з того, що передовсім треба би зачати від Дальмації.

Окрім наведених сумнівів не треба ще й про се забувати, що так сильно польским питанєм інтересована Німеччина виступила би супроти твореня окремішного польского краю — отже шож властиво понукує всенімців до сего плану? Є лише одна програма, в котру входить зовсім послідовно відокремлене Галичини, а та програма наміряє розрив державної цілості, особисту унію з Угорщиною і злуку східних країв австрійских з Німеччиною і в тій цілі жертвує навіть мільон Німців в Угорщині. В сї рамці всенімецької програми входить також відокремлене Галичини. Австрії вірні сторонництва не мають причини бути помагачами при вправлюваню програми всенімецької в сї рамці.

Довги держав

Цікаві подробиці на сю тему подає послідне число «Економіста», з якого виймаємо деякі дані.

Під зглядом абсолютної цифри видатків — каже автор статі — перше місце займає Росія. В 1902 р. приміром видала Росія 6,984.000 К, себто 276 мільонів К больше, як мала доходів. Загалом господарює Росія так, що до не давна довги єї зростали що року о суму 100,000.000 рублів.

В році 1901 всі державні довги Росії виносили квоту 15,756.000 К, а четвертина всіх доходів держави припадає на уплату самих відсотків від того довгу. Очевидне теперішнє єї положенє фінансове, в наслідок коштовної війни, революції і довготривалого безголовя, погіршило ся до того степеня, що минуть цілі роки, заки буде можна подати в приближеню білянс тої держави на підставі автентичних даних. Не покінчені ще рахунки воєнні, не обчислені страти на усіх инших полях народного господарства а надівсе не можливе провіренє, кілько буде можливим з тої зруйнованої людности в дорозі податків стягнути.

Друге місце займала в році 1902 Англія, виказавши звиш 4 мільярди К видатків, головно задля війни з Бурами і в тім самім році «національний довг», як його там називають, зріс із суми 18 мільярдів на 19 мільярдів і перевищив навіть довги російські.

Порівнанє видатків инших держав виказує приміром, що адміністрація Сполучених Держав випадає розмірно значно дешевше, як адміністрація Німеччини, яку зїдає велитенська машина бюрократична і видатки на армію. Ще дорожше випадає адміністрація Франції, яка оплачує найкоштовнійшу бюрократичну машину із всіх республік.

В бюджеті монархії найповажнійшу рубрику становлять цивільні лісти володарів. Показує ся, що найвисшу цивільну лісту має цісар німецький. Бере він 16,000.000 К, англійський король бере тільки 11,280.000 К, за те однак треба

рахувати апанажі князя Валії в квоті 480.000 К, княгині Валії в квоті 240.000 і по 43.300 для кожної королівни.

Цивільна ліста австрійского цісаря виносить около 10 мільонів К, російского царя близко 80 мільонів але вже разом з видатками на царский міністеріальний кабінет. Відтак найкоштовнійше панує турецький султан і король іспанський, далі двір Мікада, Єгипту і Китаю. В Туреччині в додатку належить до султана третина найлучших мастків земских в цілій державі, від яких не має держава права стагати ще й податків.

Пенсії президентів республік, в порівнаню з апанажами монархів видають ся дрібними:

Франція	576.000
Сполуч. Держави	240.000
Чилі	86.400
Уругвай	180.290
Сан Сальватор	72.000

Інтересні также цифри державних довгів після обчислень за рік попередний:

Австрія	К 14.182.656.000
Франція	„ 28.136.840.000
Англія	„ 15.334.056.000
Німеччина	„ 3.451.176.000
Япанія	„ 1.269.672.000
Росія	„ 15.757.776.000

Виходить з того, що в найбільшій довги залізла Франція. Більша половина всіх державних доходів іде на сплату відсотків від державних довгів у Франції.

Фінанси Туреччини находять ся однак в ще труднійшій положеню. Стверджено приміром, що само турецьке правительство не має докладного понятя, кілько виносить державні зобовязаня. Оцінюють їх в приближеню на 4 мільярдів К, причім не числить ся того, що значну часть доходів державних відступило правительство банкам приватним і тепер не в силі навіть зіставити бюджету на реальних підставах.

Всеж таки не тільки одна Туреччина загнала ся в банкруцтво. Ще кращі приміри фінансової руйни бачмо на полуднево-американських республіках. Довги республіки Перу (заграничні) виносили в 1872 році суму 757,920.000 К, але що від 1876 року не було вже з чого заплатити навіть відсотків від довгів державних, отже в р. 1889 самі залегли в відсотках винесли кругло 552 мільони К. Тоді перуанське правительство, обчисливши ся, відступило вірителям на 66 літ всі державні залізниці, крім того копальні гуана, мінералів і чимало землі на власність, під тим услівем, що непотребувати ме журитись більше довгами і збуде ся таким чином всякої одвічальности за свої зобовязаня.

Релігійна борба у Франції.

Супротив ухваленої і переводженої правительством з цілю беззглядности сепарації католицької Церкви від держави, французькі католики поділили ся на два табори: одні радять помирити ся з новим законним ладом і чинити старання для удержаня католицької Церкви без помочи держави, другі, горячийші, домагають ся борби задля відобраня сего, що забрано Церкві. В сій сраві заповіли були французькі єпископи зїзд, який мав би ухва-

лити догичні резолюції, однак опісля відложили его, виходячи з сего становища, що борбу против правительства можна буде підняти аж тоді, коли найде ся достаточне число послів, щоби ся борба мала вигляди як не на ділковиту побіду, то бодай на які небудь успіхи.

Постанова французского епископату є зовсім розважна, бо числить ся з обставинами. Та інакше поведуть ся приклонники чинного опору. Против кожної інвентаризації они консиґнують товпи сільского народа і кожду церковцю мусять доперва французські карабінери здобувати, як твердиню. Між французским селянством огірчене і завзяте змагає ся прямо до фанатизму, а не богато треба, щоби вернули ся часи реліґійних воєн шіснайдцятого столітя.

„Всюда падають стріли! — пише парижский Soleil, представляючи ситуацію. — Доказ, що стоїмо на порозі реліґійної війни. Від одного кінця краю до другого чуємо бесіду, подібну до тої, яку чували в шіснайдцятім віці. Всі муки, які задавали гугеноти католикам і навідворот, католики гугенотам, приходять тепер на думку французским хлопам. Говорять про кипяток з олію, розтоплене олово, шибениці, хрести, палі... Над горішною Льоарою хлопи розпалюють над огнем кусні заліза і кидають їх на урядників, переводячих інвентаризацію; на півночі Франції чоловік, підозрінний о прихильність правительству і єго органам, мусить переходити пробу води для виказання невинности... Все те є дуже сумні і грізні прояви, однак кожний неупереджений мусить признати, що переслідувані католики відволікали аж майже до послідного дня хвилю віддяки. Нині вже довше не можуть тревати в сїм стані. Хочуть бити ся, хотять пімсти, хотять відобрати се, що їм забрано“.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Василия; римо-кат.: Ізидора. — В четвер: руско-кат.: Никона пр.; римо-кат.: Вінкентія.

— **З руского театру у Львові.** Нині ві второк представлене в міській театрі: «Чорноморій» Кухаренка. Виступ п. Заньковецкої.

— **Дирекция руского народного театру** дасть в сей четвер дня 5. цвітня «Підгір'яни» і «Вечерниці» на фонд будови церков. Білети в «Народній Торговлі», в день представлення на «Бесіді» а вечером при касі. О як найчисленнійшу участь просить — *Виділі* запомогти церков імени св. Ап. Петра.

— **З Калуша.** Вечерниці в пам'ять 45-роковин смерті Т. Шевченка устроюють українсько-руські товариства в Калуші дня 8. цвітня с. р. В програму входять хори мужескі, мішані та соля при лаєкавій співучасті п. Гертнера і п. Гарасимовича. Початок точно о годині 8. вечером.

— **З Перемишлянщини** пишуть нам: В неділю дня 1. цвітня с. р. відбули ся перші загальні збори «Сокола» в Куровичах, на які прїїхав відпоручник львівского «Сокола» дг. Вол. Геринович. Збори відбули ся в хаті п. Семена Проціва, в якій містять ся також недавно заснована Читальня «Пресвіти». По виборі председателя та по відкритю зборів забрав голос дг. Геринович, відніс вагу та вартість Тов-а під зглядом економічним та організаційним і просвітним. Забирало ще голос кількох відпоручників сусідних філій. По виборі старшини наступив курс пожарництва зі всіма членами. Товариство має кількох членів, які відбули курс в Перемишлянах. Присутних на зборах і на курсі було около 300 людей.

— **З Яворова.** Презесом повітової ради Яворові вибрано знова гр. Івана Шентицького, властителя дібр, а єго заступником о. Петра Левицького, декана.

— **Вісти з закордонної України.** Дня 6. с. м.

устроюють кїївскі Українці в салі Купецкого Зібраня концерт в честь Т. Шевченка. — В кїївській духовній академії відбула ся дня 30. м. м. прилюдна збірка студентів Українців, на котру були запрошені студенти-Росіяни і семінаристи. Було всього коло 60 душ. На збірці було прочитано три реферати: 1) історичний погляд на «обрусеніє» України і кїївської академії з осібна; 2) Україна з етнографічного і географічного боку; 3) про національне питання. Збірка перейшла дуже гарно, зацікавивши всіх. Треба сказати, що ся збірка майже перша в академії, ранійше на українську мову академічне начальство дивило ся як на зраду «церкви и государству». Років зо шість назад одного студента (із Поділля), що надрукував в Літ. Наук. Вистнику в Львові статю, випущено з академії з «4 по поведенію», яко політично-неблагонадежного. Невеличкий тоді гурток Українців повинен був ховатись від інспекції, про єго істнованє не знали навіть товариші Росіяни, маленька бібліотечка була на руках, не організована, книги пропадали, про прилюдні збірки неможливо було навіть гадати... Тепер же невеличка громада студентів Українців (15 чоловік), маючи за собою обцянку академічної автономії, дивить ся вперед без «страху і сумніву» і покладає надію на спроможність робити для рідного краю.

(„Гром. Дум.“)

— **Із станиславівської епархії.** Крилошанські відзнаки дістали: префект львівської дух. семінарії др. Кароль Єрми і парох Ниври о. Іларій Алексевич. — Канон. інституцію одержали оо.: Марк. Шанковский на Тисьменичани, Вас. Левицький на Блюдниці і Ник. Темницький на Устє зелене. — Від конкурсового іспиту увільнені оо.: Григ. Федюк і Волод. Вилиньский на шість літ, Ал. Олесницький на все. — Введені оо.: Волод. Ленкавский яко експон. сотрудник в Журках, Холод Малащук яко завідатель в Темерівцях, Евг. Савчинський яко сотр. в Чортівці, Йос. Проць яко четвертий сотрудник при соборній церкві в Станиславові і Вас. Стрільців яко систем. сотрудник в Заболотіві. — В прив. сотрудничтво введені оо.: Ал. Карпинський в Перерові, Вас. Пик в Волківцях і Іван Кривавич в Будиліві. — Волод. Барановский увільнений від завідательства в Гаврилівці. — Правительство назначило дотацию для прив. сотрудников: в Городниці коло Гусятина, Товмачи, Синькові, Звинячи, Чернолізцях, Гермаківці і Ланчині. — Консистория предложила правительству назначити дотацию для прив. сотрудников: в Озерянах, Ямниці, Побережжї і Будиліві.

— **Іменованя.** Львівский вищий суд краєвий у Львові іменовував судовими авскультантами практикантів: Арн. Шібера, Макс. Горовіца, Бол. Білика, Ев. Сельского, Юрія Бартоя, Ів. Мілешка, Василя Рея, М. Лорбера, Мат. Сороковского, Мирона Мохнацкого, Геронима Мерену, Сам. Браера, др. Альб. Бадяна, Стефана Масляка, Стан. Бергера, Кароля Химяка, Теодора Ленкого, Володимира Сембратовича, Виктора Цебровского, Кароля Чекаєя і Волод. Рожаньского і концептових практикантів кр. дирекції скарбу у Львові: Яна Войцеховского і Брон. Юркевича.

— **Нова жіноча мода.** В Монахові почала виходити нова часопись для ширеня гігієнічних жіночих строїв „Die neue Frauentracht“ von Elsa Calevey. В проспекті пише ся часопись: Лікарі і естетики годять ся на те, що жіночі убори в їх теперішній формі є мало артистичні і шкідливі для здоровля. Ся обставина виворила охоту зреформувати ношу, і ся думка знаходить що раз то більше приклонників. Щоб сю думку піддержувати і ширити, поставила собі «Die neue Frauentracht» за ціль творити не лиш гігієнічні, але також й гарні сукні. Часопись подає списе моделів рациональних жіночих уборів, як також богатий ряд розправок про плеканє, зміцненє і виїжненє жіночого тіла.

— **Розумне розпорядженє.** Американські часописи доносять, що шеф поліції в Ст. Люїс, хочахи охоронити молодіж від зісуга а женщини увільнити нераз від встиду, приказав поліціантам арештувати кожного, хто на ули-

ци або в публичних місцях відважить ся ужити якого проклону або взагалі згіршаючих слів. За ту провину визначено кару від 5 до 50 долярів.

— **Торговля гріхами.** В Пасіках піді Львовом приключила ся така подія, яка можлива хваба між дикунами Африки або Австралії. Отже як пише одна з львівских газет, найшла ся в Пасіках бабуня, Агнішка Шири, котра за оплатою приймала чужі гріхи на свою душу. Як на торг з покладками так до неї сходили ся жінки з сусідних сіл з гріхами. Чим тяжший був гріх, тим дорожше треба було Ширі заплатити. Зате Шири перебираючи на себе гріхи, заявляла, що з них не потреба вже свовідати ся і грішницї мабуть так робили. Сей торг викрив ся случайно. Одна селянка з Лисинич ставала перед судом за крадіж курий, і зізнала, що она вже не відповідає за ту крадіж, бо гріх передала Ширій. Судия зацікавив ся тим і дійшов, чим Шири торгує, а тепер заняла ся тою справою прокуратория.

— **Немила подорож бальоном.** Два воздухоплавці Георген і Плен, котрі служать в німецькій війську в баталїоні воздухоплавців, одержали минулої суботи наказ видержати на бальоні „Ібіс“ плавбу для вправи. О 12. годині в полудне всіли вони до бальону і сейчас бальон пішов в гору в північній напрямі. Коли вони около 5. год. хотіли спустити ся на землю, завважали, що вже давно опустили сушу і кружать над німецьким морем. Бальон спадав щораз низше і треба було скидати балаяст, щоб підняти бальон у гору. Однак мимо того бальон спадав чим раз низше так, що серед пітьми ночі вони чули шум морских филь. Грозила їм небезпечність житя. Треба було за всяку ціну піднести ся в гору і ось вони стали викидати всі непотрібні річи. Коли се не помагало, скидали навіть черевики. Але й се не помогло. Бальон плив ледви 30 м понад морем. Щоб ратувати житє, треба було доконче відтяти човен. Відважні воздухоплавці повтинали всі линви, крім двох. По сих двох линвах повилазили вони на так званий перетень, до котрого привязані були линви від човна, там примістили ся і тоді врізали послідні дві линви. Човен впав з грюкотом у море і тоді доперва підніс ся бальон у гору. Кілька хвилин опісля були вони вже вище хмар. Але скоро бальон знов знизив ся, тоді відважні воздухоплавці викидали всі предмети, котрі їм ще лишили ся, щоб лише вийти з житем. Ся боротьба між житем а смертю тревала до 1. години в ночі. Нагло почувли вони собачий лай. Оба зрозуміли, що вони вратовані. Бальон зупинив ся на вершках великого лісу. Змучені воздухоплавці спустили ся на землю і тут бігали босо по сїгї дві години, поки їм удало ся віднайти малу хатину, де їх, коли розповіли свої пригоди, радо прийнято. При грошевій допомозі німецького консуля з поблизкої місцевости, повернули оба офіцири до Берліна.

— **Питлясінський,** славний польський силач, прийняв обовязки учителя поліціантів в Петербурзі. Питлясінський учить своїх «вихованців» борбицтва на кулаки і ріжних штучок, як обезсилити і повалити противника без уживаня оружя.

— **Машина, що мурує.** До всякої роботи повинаходжено машини, а до мулярської ні; нині дійшла черга до мулярів. Уже винайдено машину до будованя мурів. Ся машина складає з цегол мур так добре, як то може робити тільки найспритнійший муляр. До тої машини треба тільки 2 або 3 робітників, котрі доставляли би їй потрібний материал; вона може виконати роботу, котру в тойже час може зробити тільки 12 спритних мулярів. Далі додають, що тою машиною дуже легко правити, коли треба лишити в мурі отвір для вікна або дверий. Се вона робить з такою точністю, яку тільки може собі представити чоловічий розум. Машина ся дуже простої конструкції і через те вона не може легко пошкодити ся.

— **Охорона прав жінок.** В неділю дня 25. м. м. відбуло ся у Відни велике, друге з ряду, віче в справі охорони жінок, на котрім реферувала п. Вільгельміна Мор „про правну охо-

рону дітей". Вона представляла, що на підставі естувуючих законів правне становище шлюбних а нешлюбних дітей є зовсім відмінне. Нешлюбна дитина є успліджена так з того згляду, що не має батьківської опіки, як також під зглядом маєтковим. При розводі родичів відриває ся дитину від матери, і се змішуванє ся закона в родинні відносини матери і дітей є найстрашнійшою жорстокістю. Також охорона бідних дітей і немовлят полишає багато до жаданя. Бесідниця заявила ся під конаць реферату за утворенем осібних судів для молодечих проступників і за закладами для вихованя молодіжи. Про державну охорону дітей на Угорщині говорила п. Роза Швімер з Будапешту. Вона сконстатувала, що на Угорщині існує закон, що дозволяє кожній потребуєчій дитині звертати ся о поміч до держави, а державу обов'язує не відмовляти помочи апелюючим до неї о підмогу дітям. Угорщина є першою державою, що ухвалила сей закон; вона видає на сю ціль 4 мільони корон річно. До тепер побудовано 18 державних захоронок і 25.000 дітей стоїть під опікою держави. Про толерованє публичних домів державою говорив о. Гофрат з Женеви. Він змалював страшні відносини, котрі спричиняє часом один однісенький фальшивий крок і доводить жертву до публичних домів. Лікарі дивлять ся на ту справу з гігійничного становища, а не із етичного. Такі прогляди однак противлять ся авторитетним поглядам Грубера і Фореля, котрі є тої гадки, що мужчина повинен вступати в подружжє так само чистий як і жінка. Цікавий і актуальний реферат виголосила п. Прітв-ц-Гафрон: „Як можемо наші відомости, потрібні в боротьбі за розширенє наших прав, розповсюдити?“ Не в тім лежить річ, щоб ми віддавали ся вповні практичній діяльності, бо до неї потреба певного основного підготовленя. Єгож можна досягнути не так через правниче образованє, як через привичанє до скорого перегляду і орієнтованя в певній справі. Крім тих були ще інші реферати.

— **З залізниць.** Перестанок Кліса на шляху Сіва-Сталато в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних в Триєсті, уряджений доси тільки для руху особового, отворено дня 25. марця с. р. для загального руху з ввімкою перевозу матеріалів вибухових.

— **Дрібні вїсти.** Добра Бабин на Буковині недалеко Городенки набув від п. Ольги з Зотів Деканської п. Йосифович з Загорбів. — В Фольксгартеї коло Черновець зустріли ся на стачії два тягарові поїзди, причім тяжко покалічив ся кондуктор Милола Савчак. — До Черновець утікло много Жидів з російської України зі страху перед антисемітскими розрухами, заповідженими на Бєлїкдень.

Наука, штука, література

— **Економїст,** економічно-господарська часопись, що виходить у Львові (Ринок 10) в 3. ч. з дня 31. марця містить отсі статї: Адольф Ельма: Про спілковий рух в Німеччині. — Павло Смуток: Автономія України. — М. П.: Київська вистава. — Емігрант: Пересторога для сїх, що їдуть до Прус. — Господар: Плеканє озимини на весну. — І. Петрушевич: Як господарюють народи. — Аграрне питанє в Росії. — Загальне право виборче а неграмотність між нашим народом. — Новинки. — Нові стоваришеня. — Цікаві видавництва. — Передплата „Економїста“ стоїть річно 5 К.

Телеграми

з дня 3. цвітня 1906.

Відень. Вчєрє перед виїздом до Карльових Варів бар. Гавч був у цєсаря на довпшїм послуханю.

Ковно. Недалеко стачії Омолє зустріли

ся вчєрє два залізничні поїзди, причім згинуло шість осіб.

Білгород. Чутка про абдикацію короля Петра не справджує ся.

Берлин. Пруский сойм на вчєрашнім засіданю в поїменнім голосованю відкинув 188 голосами проти 81 внесенє вільнодумних на заведенє загального, рівного і прямого права голосованя при виборах до сойму.

Оповідка.

Науки на місяць май о Пр. Д. Марії, уложєні через о. д-ра *І. Бартошевського*, можна набути в книгарнях ім. Шевченка (Львів ул. Театральна ч. 1) і в Ставропигійській (Львів ул. Руска ч. 3.), аь як давнїше у автора (Львів ул. Домса 5). Тих наук є 31, котрі всі надають ся також до проповідий на Богородичні Празники. — В згаданих книгарнях і у помянутого автора можна набути також єго **Проповіди Недільні** (4 К), **Нові Проповіди Празничні** (2 К 50 с), **Проповіди Похоронні** (4 К), котрих всїх є 116. — **Проповіди Страстні** (1 К 40 с). Всї ті книжки надають ся також дуже добре до приватного читаня для в'рних Христових. (2—6)

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати
про ціни збіжжя і продуктів у Львові
від 26. марця до 1. цвітня 1906:

	за 50 кг.
Пшениця	8.15—8.30 К
Жито	5.60—5.80 К
Ячмінь броварняний	6.40—6.70 К
Ячмінь на пашу	6.00—6.30 К
Овес	6.75—7.00 К
Горох до варєня	8.40—9.25 К
Горох на пашу	6.50—7.00 К
Бобик	6.50—6.80 К
Ленча	8.75—9.25 К
Конюшина червона	50.00—60.00 К
Конюшина біла	52.50—65.00 К
Конюшина шведка	75.00—90.00 К
Тимотка	19.00—25.00 К
Ріпак зимовий	12.50—12.60 К
Насїне льняне	10.80—11.70 К
Насїне конопл.	9.25—9.50 К
Хміль	30.00—40.00 К

„Торбан“

музична біба отєка
видав

Українська Накладня

Львів, Вроновська 8.

Каталог даром і оплатно.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вкладов, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; Удїляє позички на 6% на гіпотєку або за порукою; дає бїльшї позички ласцїянтам на купно землі; сплату гїпotecних позичок розкладає 15 лїт; при 30 ратах пїрїчних вносить рата на капїтал і процент разом 5 корон від 100 коюн

На покритє дахїв бляхою або черепом удїляє „Джїстер“ позички на 5%

Позички можуть дістатї тільки члєни; яко члєн може приступити тільки члєн Товариства „безпечєнь“ „Джїстер“

Дивїденда від удїлів члєнських вносить ся все 6%

Вкладки можуть вкладати також не члєни.
Вкладки вносить 19/12 1905: 2,072,928 К.
Позички удїлені 2,041,615 К.
Удїли члєни 162,127 К.
Фонд резервовий 30,288 К.
Цїни паперя з'єбканї 257,963 К.

З чистих зисків удїлив „Джїстер“ на церквї, бурсї і иншї цїлї вже над 40,000 корон

Щадїть і купуйте землю!

Заступників поважних і оборотних приймає асекураційне (житєвє) товариство. Докладні офєрти під „Оборотний“ restante Львів. (3—3)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. цвітня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечєр представленє В недїлі і свята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Бїлєти вчаснїше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9.

Контора вимїни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гїпотечного

купує і продає

всїкї

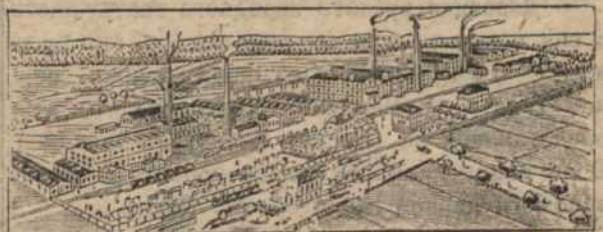
панєри цїнні і МОНЕТИ

по найдешєвшїм курсї денним не числячи нїякої провїзїї.

Стачія постова телегр. і залїзн. Unterthemenau.

Рїчний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертемснауска фабрика виробів з глини

ІВАНА князя ЛїХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

гарні глини кафєлєвї вського рода і витривалости на хїди и двїрї, стайні, подївїра і т. и., дальше плити мозаїковї в тисячах десєнів від найпростїйшого до найбогатшого виконаня (рїчє продукция 15 мїліонів плит) для церков, шкїл, фабрик і т. д., подївїро поливанї камїнінї рури, коїнїя, ремїзовї рури, поливанї цєгли (сухопрасованї з найвисшою витривалостию для пальових будївель, мокро прасованї для будови каналів), плити до викладаня стїї і фасад, блиснучї плити, дахївки вського рода, натуральної краскї і поливанї у всїх барвах, рури до дрєнованя, кафлї до печїй.

Ілюстрованї цїнникї даром і оплатно.

Чїсло робїтнїкїв 700.

Лєв Лопатїнський.

ЯБЛОЧНИКАР

комєдїя в 1 актї, опрацьована пїслї нїмєцкоєв.

Цїна 40 сот.

Набути можна в Ставропигїйській книгарнї у Львові.